

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Archeologia powszechna: paleolit i mezolit - wykład , PG_00200132						
Kierunek studiów	Archeologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2026/2027		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	1	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS			3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Archeologii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Marcin Wąs					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		43.0	75
Cel przedmiotu	<p>Prezentowanie zarysu najważniejszych przemian kulturowych w starszej i środkowej epoce kamienia. Zapoznanie studenta z problematyką badawczą archeologii paleolitu i mezolitu. Ukazanie procesu kształtowania się kultury wczesnych społeczeństw łowiecko-zbierackich. Przekazanie wiedzy na temat zmian kulturowych jakie zachodziły w paleolicie i mezolicie, zwłaszcza na obszarze Polski. Przygotowanie do umiejętnego określania wiodących form zabytków typowych dla najważniejszych kultur w paleolicie i mezolicie Europy.</p>						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ARCHL3_U03] Potrafi komunikować się z otoczeniem wykorzystując specjalistyczną terminologię z zakresu archeologii oraz opracowywać i prezentować treści związane z dziedzictwem archeologicznym, w tym materiały popularyzatorskie		
	[ARCHL3_U01] Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę: formułować oraz, poprzez właściwy dobór źródeł informacji, krytyczną ich analizę i syntezę, rozwiązywać problemy typowe oraz wybrane problemy bardziej złożone z zakresu archeologii, a także opracowywać treści związane z dziedzictwem archeologicznym	Porządkuje i charakteryzuje poszczególne kategorie zabytków typowe dla wiodących zjawisk kulturowych w paleolicie i mezolicie.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_W03] Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach archeologii Polski i powszechnej	Rozróżnia główne zjawiska kulturowe w paleolicie i mezolicie ziem polski oraz ilustruje je wiodącymi formami źródeł archeologicznych typowych dla poszczególnych kultur archeologicznych. Wymienia wiodące stanowiska i znaleziska dla archeologii paleolitu i mezolitu w Polsce.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_U06] Potrafi planować i organizować pracę indywidualną i w zespole	Opisuje zmienność i dynamikę osadnictwa społeczeństw łowiecko-zbierackich w kontekście paneuropejskim definiując relacje międzyregionalne w paleolicie i mezolicie.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_W05] Zna główne zagadnienia prahistorii Europy w ujęciu porównawczym	Opisuje zmienność i dynamikę osadnictwa społeczeństw łowiecko-zbierackich w kontekście paneuropejskim definiując relacje międzyregionalne w paleolicie i mezolicie.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_U04] Potrafi brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich stosując poprawnie fachową terminologię z zakresu archeologii	Uczestniczy w debacie na temat zjawisk kulturowych w paleolicie i mezolicie stosując poprawnie fachową terminologię z zakresu archeologii paleolitu i mezolitu.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_W02] Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie, wiedzę ogólną z zakresu archeologii	Wymienia i definiuje cechy charakterystyczne poszczególnych podokresów paleolitu i mezolitu oraz kultur archeologicznych starszej i środkowej epoki kamienia.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści na temat wiodących zagadnień z zakresu paleolitu i mezolitu.	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
Treści przedmiotu	<p>Podczas wykładu prezentowane są podstawowe bloki tematyczne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zarys antropogenezy (filogeneza człowiekowatych) oraz początków hominizacji (zwłaszcza w ujęciu kulturowym). Charakterystyka najważniejszych zjawisk w paleolicie dolnym Afryki i Eurazji. 2. Przegląd wybranych zagadnień środkowego paleolitu Europy i omówienie specyfiki kultury człowieka Neandertalskiego. Środkowa epoka kamienia w Afryce i początki tzw. rewolucji górnopaleolitycznej 3. Osadnictwo górnopaleolityczne w Europie: geneza, historia, uwarunkowania środowiskowe i specyfika najważniejszych kompleksów kulturowych (oryniak, grawetien, magdalenien). 4. Europa u schyłku epoki lodowcowej: kultury późnopaleolitycznych łowców reniferów 5. Charakterystyka łowiecko-zbierackich społeczeństw wczesnego holocenu. Mezolit na ziemiach polskich. 		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Wiedomości z zakresu pradziejów powszechnych a w szczególności epoki kamienia, umiejętność krytycznego porównywania różnych kategorii danych i wskazywania zależności.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	wypowiedź ustna	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	J.K. Kozłowski Świat przed rewolucją neolityczną; Wielka historia świata, tom 1, 2004, Kraków, Fogra - Świat Książki. Kozłowski J.K., Kozłowski S.K Pradzieje Europy od XL do IV tysiąclecia p.n.e., 1975, Warszawa, PWN.
	Uzupełniająca lista lektur	n.d.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	<p>1. Miejsce i rola <i>Homo erectus</i> w kształtowaniu się rodzaju <i>Homo</i>. Najważniejsze zagadnienia archeologiczne.</p> <p>2. Kultura magdaleńska: periodyzacja, zróżnicowanie regionalne i najważniejsze aspekty osadnicze.</p> <p>3. Mezolit na ziemiach polskich: najważniejsze zagadnienia osadniczo-kulturowe</p>	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.